

ראיון עם רות קגל. 3.11.1988.

שנים . עד 1948.

1944. אפריל. אני בת 18 יחד עם שני בחורים מהגרעין שלי היינו אמורים להתיישב בקיבוץ גזר, משם נשלחנו לעזור לחוליות, שם שלישי מהאוכלוסייה היה חולה בקדחת, ועל מנת להחזיק את המשק נרתמו צעירים לעזרה בחקלאות.

מושג הקדחת היה בעני חלוצי מאוד . המשק היה מוקף כפרים ערביים , המבנים היו מעטים, והבוץ – הכל נראה כה חלוצי.

באנו מכפר החורש שם היו צריכים אותנו פחות מאשר בחוליות. כאן קיבלו אותנו כחיל הצלה. הרגשנו שאנחנו עושים חלוציות לשמה. תפסתי ג'וב . עבדתי על המגוב עם פרידה , ובהזדמנות זו פגשתי את בעלי לעתיד שמצא חן בעיני מהרגע הראשון. הצלחתי להתלבש עליו , ויחד טיילנו ורכבנו על סוסים . ב – 1945 באתי לחוליות ע"מ להתחתן.

עד לפני מלחמת השחרור לא הרגשנו ממש איבה משכנינו הערבים. היינו בקשרים אמיצים עם תושבי הכפר "עבסייה, כפר גדול ויפה אשר אנשיו היו קשורים אתנו באופן עסקי כמו שומרי שדות, מחלק מים. הם גם באו להתארח . הגברים הכירו את רוב תושבי הכפר. להם היו ג'מוסים וחמורים, ועם כל הבהמות התרחצנו בנחל , ואנחנו שתינו מהמים האלה והתרחצנו בהם. מי אמבות. הכנסנו קצת כלור וחיינו עם זה.

הבריטים: פרט לחיפושים שעשו הבריטים "בבית המכס" בראש פינה בחזרה מהעיר חיפה - "העיר של הגזבר", לא הרגשנו בהם. האוטובוס היה עוצר , והבריטים עשו חיפושים . מלבד זאת הם שלמו (לשוטרים ולנוטרים) משכורות (שהיו במסווה אנשינו שדאגו לרכישת נשק, ולכל מה שהיה קשור "בהגנה"). בזה היו קשורים אריה גל , אורי הויימן , מרדכי לוונן ועוד. הם היו חייבים להופיע במדים ברטים. היו חיפושי נשק, ואצלנו – כמו החיפוש ביגור, ברמת הכובש ובשבת השחורה בכל המדינה, קבלנו הוראות מה לעשות במקרה של חיפוש נשק. ההוראות מאוד זכורות לי ומתקשרות לאינטיפאדה של היום לדאבוני הרב. להכין דייסה רותחת כדי לשפוך עליהם שהנשים ההרות ייצאו קדימה , כי הם לא יפגעו בנשים. למזלנו לא הגיעו עד הנה . זכורות לי במיוחד ההוראות שניתנו ע"י אריה גל (אנגל) . חוץ מזאת היינו צריכים להסתיר את תעודת הזהות, שאם יעשו חיפוש ויעצרו חלק מאתנו וישאלו את השם, הכתובת ומס. הזהות התשובה תהיה יהודי מישראל. התעודות היו מוסתרות אצל אורי הויימן בתוך ארגז לחם מפח בתוך האדמה.

לאורך כל הזמן מסוף מלחמת העולם השנייה ועד מלחמת השחרור היו לנו אימונים של ההגנה אינטנסיבים . הרבה מאוד התאמנו בצליפה , שיפצנו את העמדות , הרבה אימונים בתפיסת עמדה, לזרוק רימונים לכוון הנחל . המשק היה מוקף עמדות שחלקן קיימות עד היום במשק. "הפילבוקס" ליד

בתה של שולמית בן דרור. העמדה מול האי היתה זכורה לי היטב, משם עשינו תרגילי זריקת רימונים. האימונים היו חלק חשוב בחיינו.

באופן מעשי החיפושים של הבריטים הגיעו עד איילת השחר. אלינו לא הגיעו. הוצאנו את תעודות הזהות והנשק מהסליקים עם פרוץ מלחמת השחרור. לפני ההכרזה על הקמת המדינה הגיע הנשק הצ'כי - הרובה הצ'כי. באותם ימים היינו והרגשנו כעמדות הקדמיות של המדינה הן מבחינה צבאית והן מבחינה חקלאית.

סיפורים פרטיים.

כשבאתי לחוליות ב 1945 עבדתי כמובן בחקלאות בעבודות גבריות. כשפנו אלי לעבוד במטבח נעלבתי, כי הרגשתי טוב מאוד בעבודה חקלאית.

ביני ובין שלמה היו ויכוחים חריפים בנושא מי יוותר למי? האם אני אבוא לחוליות או הוא יבוא לגזר. היה לי ברור שלבחורה קל יותר להסתגל לחברה אחרת, ולגבי שלמה, היו מספר בחורות שהשמיצו אותו וכינוהו "השמן מחוליות", כי ידעו שהוא לוקח את רותקו מגזר לחוליות. לכן הבנתי שאני אוותר ואבוא לחוליות, אבל בתנאי (יש לדעת שבחוליות אז גרו שתי משפחות יחד או עם פרימוס מחוסר דירות). שאני ושלמה נגור לבד. אז היו פחות מידי חדרים מפני שהיה צריך לגור בדירות סוכנות שהיו מתוכננות נגד הקדחת. שלמה היה זריז מאוד ובנאי, חיפש שקי יוטה ישנים וכרת עצי צפצפה והקים סוכה נהדרת ליד הנחל למטה מתחת למדרון, איפה שהיום הפניה מאחורי הבית של אליה דגן היום. כל חורף המים חדרו פנימה עם גאות הנחל, אך לא היה לנו רכוש גדול שיכול היה להיהרס. וכשהמים ירדו הוצאנו את הבוץ וחזרנו לחיי היום יום. הסוכה היתה מקום רומנטי ומצד שני היה הרבה פחד לגור שם, כיוון שהיינו מהמשק, והערבים שרעו את הג'מוסים ממול הציצו ופחדתי לגור שם לבד כששלמה נסע העירה בתוקף תפקידיו. באותם לילות מרצ'ק באה לעזרתי וישנה אצלי. פעם התפשטתי לקראת מנוחה ובדיוק באותו רגע ראיתי עיניים מציצות אלי, ערבי עבר את הנחל והניח את עיניו על הסוכה. תקעתי צרחה גדולה, אך אף אחד לא שמע. הערבי נבהל וברח. את כל מאוויינו וצרכינו עשינו בנחל.